

Lausunto

18.08.2025

Asia: VN/11289/2024

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi merituulivoiman kiinteistö- ja tuloverotusta koskevaksi lainsäädännöksi

1. Lakiehdotusten tarve ja tavoitteet

Kommenttinne lakiehdotusten tarpeesta ja tavoitteista. Voitte tässä yhteydessä esittää myös näkemyksenne vaikutusarvioinnista sekä yksilöidä näkemyksiänne ehdotusten hyödyistä ja haitoista.

Utvecklingen av havsbaserad vindkraft är nästa stora steg i förnybar energiproduktion för kommande årtionden. Havsbaserad vind-kraft blir en allt viktigare del av europeiska och globala energisystem med låga utsläpp. Samtidigt är det en storskalig verksamhet av energiproduktion med konsekvenser för områdesanvändning, natur och miljö.

Behovet av och målen med förslagen understöds.

Enligt forskning är de fem viktigaste drivkrafterna för utvecklingen av havsbaserad vindkraft allmänhetens acceptans för havsbaserad energi, global och nationell efterfrågan på utsläppssnål energi, tek-nisk utveckling och relativ konkurrenskraft för havsbaserad energi, tillgång till områden, vindresurser samt energimarknader och över-föringsinfrastruktur (Jenkins, Malho & Hyytiäinen 2022).

Det föreliggande utkastet till regeringens proposition främjar utvecklingen på flera sätt genom att förtydliga spelreglerna för den havsbaserade vindkraften. Fastighetsskatten på vindkraft har allmänt sett varit ett viktigt incitament för att främja utbyggnaden i kommunerna.

Att göra skattebördan för havsbaserade vindkraftverk bättre förenlig med beskattningen av landbaserade vindkraftverk är eftersträvarsvärt. Det främjar behovet och nyttan av att ha en samlad helhetsbild av de landbaserade och havsbaserade energiproduktionsområdena.

Merituulivoiman kehittäminen on seuraava iso askel uusiutuvan energian tuotannossa tuleville vuosikymmenille. Merituulivoimasta on tulossa yhä tärkeämpi osa eurooppalaisia ja globaaleja vähäpäästöisiä energiajärjestelmiä. Samalla se on laajamittaista energiantuotantoa, jolla on vaikutuksia maankäyttöön, luontoon ja ympäristöön.

Ehdotusten tarvetta ja tavoitteita tuetaan.

Tutkimusten mukaan viisi tärkeintä merituulivoiman kehitystä edistävä tekijä ovat merienergian yleinen hyväksyntä, vähäpäästöisen energian globaali ja kansallinen kysyntä, teknologinen kehitys ja merienergian suhteellinen kilpailukyky, alueidenkäyttö, tuuli-voimavarat sekä energiamarkkinat ja siirtoinfrastruktuuri (Jenkins, Malho & Hyytiäinen 2022).

Nyt käsiteltävä hallituksen esitysluonnos edistää kehitystä monin tavoin selkeyttämällä merituulivoiman pelisääntöjä. Tuulivoiman kiinteistövero on yleisesti ollut tärkeä kannustin laajentumisen edistämiseksi kunnissa.

On suotavaa sovittaa merituulivoiman verotus paremmin yhteen maatuulivoiman verotuksen kanssa. Sovittaminen edistää tarvetta saada yhdistetty kokonaiskuva maalla ja merellä sijaitsevista energiantuotantoalueista sekä siitä saatavaa hyötyä.

2. Kiinteistöveropohja Suomen talousvyöhykkeellä

Kommenttinne kiinteistöveropohjan laajentamisesta Suomen talousvyöhykkeelle.

Förslaget understöds. Förslaget främjar mer enhetliga spelregler för etableringen av havsvindkraft.

Vi förenar oss i bedömningen att kommuner ska ha skattetagarposition. Detta eftersom storskaliga havsbaserade vindkraftsprojekt som planeras i Finlands ekonomiska zon sannolikt har effekter som når till kustområden och som kan förorsaka regionala olägenheter för olika slag av havsbaserad verksamhet, miljön och naturen. Havsbaserade vindkraftsprojekt kan genom mångahanda, långa och osäkra konsekvenskedjor förorsaka regionala konsekvenser som sträcker sig längre än till enstaka kommuners områden.

Den kommunala planläggningen styr etableringen av havsbaserad vindkraft på land och i territorialvatten. Utvecklingen av projekt har ofta positionerats intill den inre gränsen för den exklusiva eko-nomiska zonen. Havsvindprojekten har samverkande effekter och påverkar därtill varandra. Enhetliga spelregler främjar helhetsbilden av områdesanvändningen.

Internationellt ser man att staterna börjar ta ett aktivare grepp om den exklusiva ekonomiska zonen och etablering av havsvindkraft, också med att utnyttja områdena ekonomiskt. Sätten varierar mellan allt från licenser och produktionsskatter till fastighetsskatter.

Förslaget att tillämpa en fastighetsskatt har många fördelar. Att tillämpa en fastighetsskatt är enklare jämfört med alternativen.

Fastighetsskatt ger en regelbunden inkomstkälla för lokala myndigheter och bidrar till att finansiera viktiga offentliga tjänster som utbildning, infrastrukturunderhåll och räddningstjänster. Skatten gynnar på så sätt den lokala acceptansen, kompenserar för eventuella konsekvenser (t.ex. påverkan på fiske, turism, infrastruktur), samt möjliggör investeringar i lokal hållbar utveckling.

Till skillnad från försäljnings- eller inkomstskatter, som fluktuerar med konjunkturcyklerna, förblir intäkterna från fastighetsskatt relativt stabila eftersom fastighetsvärden vanligtvis inte upplever samma volatilitet som andra ekonomiska indikatorer. Under ekonomiska nedgångar utgör till exempel uppbörden av fastighetsskatt ofta en ekonomisk buffert för kommunerna samtidigt som inkomst-skatteintäkterna kan minska.

Samtidigt uppmuntrar fastighetsskatten, som är kopplad till fastighetsvärdet, till effektiv markanvändning och utveckling. Att utsträcka fastighetsskatten till exklusiva ekonomiska zonen bidrar också till en mer jämlik och rättvisare ställning mellan landbaserad och havsbaserad vindkraft i territorialvattnen och i ekonomiska zonen.

Ehdotusta kannatetaan. Ehdotuksella edistetään yhtenäisempiä toimintaedellytyksiä merituulivoiman perustamiselle.

Olemme samaa mieltä arviosta, jonka mukaan kunnilla pitäisi olla veronsaaja-asema. Tämä johtuen siitä, että Suomen talousvyöhykkeelle suunnitelluilla laajamittaisilla merituulivoimahankkeilla on todennäköisesti rannikkoalueille ulottuvia vaikutuksia, jotka voivat aiheuttaa alueellista haittaa erilaisille meritoiminnoille, ympäristölle ja luonnolle. Merituulivoimahankkeet voivat moninaisten, pitkien ja epävarmojen vaikutusketjujen kautta aiheuttaa alueellisia vaikutuksia, jotka ulottuvat yksittäisten kuntien alueiden ulko-puolelle.

Kuntien kaavoitus ohjaa merituulivoiman perustamista maalla ja aluevesille. Hankkeiden kehittäminen on usein sijoitettu talous-vyöhykkeen sisärajan läheisyyteen. Merituulivoimahankkeilla on synergiavaikutuksia ja ne vaikuttavat myös toisiinsa. Yhtenäiset säännöt edistävät maankäytön kokonais kuvaa.

Kansainvälisesti on esimerkkejä siitä, että valtiot alkavat ottaa aktiivisempaa otetta talousvyöhykkeestä ja merituulivoiman perustamisesta, myös hyödyntämällä alueita taloudellisesti. Tavat vaihtelevat aina lisensseistä ja tuotantoveroista kiinteistöveroihin.

Ehdotuksella kiinteistöveron soveltamisesta on monia etuja. Kiinteistöveron soveltaminen on muita vaihtoehtoja helpompaa.

Kiinteistövero tarjoaa säännöllisen tulonlähteen paikallishallinnolle ja auttaa rahoittamaan keskeisiä julkisia palveluja, kuten koulutus-ta, infrastruktuurin ylläpitoa ja pelastuspalveluja. Vero edistää siten paikallista hyväksyntää, kompensoi mahdollisia vaikutuksia (esim. vaikutuksia kalastukseen, matkailuun ja infrastruktuuriin) ja mahdollistaa investoinnit paikalliseen kestäväan kehitykseen.

Toisin kuin myynti- tai tuloverot, jotka vaihtelevat suhdannevaihteluiden mukaan, kiinteistöverotulot pysyvät suhteellisen vakaina, koska kiinteistöjen arvot eivät tyypillisesti koe samaa vaihtelua kuin muut taloudelliset indikaattorit. Esimerkiksi laskusuhdanteen aikana kiinteistöveron kerääminen muodostaa usein kunnille taloudellisen puskurin, kun tuloverokertymä saattaa pienentyä.

Samalla kiinteistön arvoon sidottu kiinteistövero kannustaa tehokkaaseen maankäyttöön ja kehittämiseen. Kiinteistöveron ulottaminen talousvyöhykkeelle edistää myös maa- ja merituulivoiman tasaarvoisempaa ja oikeudenmukaisempaa asemaa aluevesillä ja talousvyöhykkeellä.

3. Kiinteistöveroprosentit Suomen talousvyöhykkeellä

Kommenttinne veroprosenttien määräytymisestä.

Att genomföra fastighetsskatten enligt en med beskattningsvärdena viktad genomsnittlig kraftverksprocent förordas.

Kiinteistövero suositellaan toteutettavaksi keskimääräisen voima-laitosprosentin mukaan verotusarvoilla painotettuna.

4. Kiinteistöveron saajat Suomen talousvyöhykkeellä

Kommenttinne kiinteistöveron jakautumisesta.

Fördelningen mellan stat och kommun om 80/20 är inte helt motiverad. Fördelningen borde rimligen motsvara nivån för samfundsskattens fördelning mellan staten och kommunsektorn.

80/20-jako valtion ja kunnan välillä ei ole täysin perusteltu. Jaon tulisi kohtuuden nimessä vastata yhteisöveron jakautumista valtion ja kuntasektorin välillä.

5. Suomen alueellinen määritelmä tuloverolaissa

Kommenttinne ehdotuksesta.

-

6. Merituulivoimaloiden jälleenhankinta-arvot

Kommenttinne ehdotuksesta.

-

7. Muita huomioita

Voitte tässä yhteydessä tuoda esille ehdotuksiin liittyviä muita huomioita.

Fastighetskatten från vindkraft ska inte heller framöver ingå i statsandelssystemets inkomstutjämning. Grundprincipen måste vara att så mycket som möjligt av de skatteintäkter som genereras i kommunerna ska stanna kvar för kommunernas eget bruk, dock med beaktande av alla kommuners livskraft och balansen i finansieringen mellan kommunerna. Målet bör vara att öka fastighets-skattens andel av kommunernas skatteinkomster och eftersom fastighetsskatten är den stabilaste och har den mest förutsägbara utvecklingen i den kommunala ekonomin och i de enskilda kommunerna är det inte motiverat att den ingår i utjämningen. Andra skatteintäkter som är mer volatila lämpar sig bättre för utjämningens ändamål.

Tuulivoiman kiinteistövero ei tule jatkossakaan sisällyttää valtion-osuusjärjestelmän tulontasaukseen. Perusperiaatteena tulee olla, että kuntien verotuloista jää mahdollisimman suuri osa kuntien omaan käyttöön ottaen huomioon kaikkien kuntien elinvoimaisuus ja kuntien välinen rahoitustasapaino. Kiinteistöveron osuutta kun-tien verotuloista tulisi pyrkiä kasvattamaan, sillä kiinteistövero on kuntataloudessa ja yksittäisissä kunnissa vakain verotulo ja parhaiten ennustettavissa, ja tästä näkökulmasta se ei ole välttämätön osa tasausta. Muut, volatiilisemmat verotulot sopivat tasauksen tarkoitukseen paremmin.

Brandt Mats

Österbottens förbund Pohjanmaan liitto Regional Council of Ostrobothnia -
Landskapsstyrelsen Maakuntahallitus 18.8.2025

